

Największa z nich – terminal LNG w Isle of Grain w Anglii – powinna osiągnąć roczną przepustowość przekraczającą 27 mld m³ gazu. Inwestycje prowadzone są zarówno przez prywatne spółki jak i przez podmioty związane ze skarbem państwa.

Obecna sytuacja na europejskim rynku gazu ma na pewno w jakimś zakresie negatywny wpływ na tempo rozwoju technologii LNG. Z drugiej strony paliwo to, jest paliwem perspektywnym, które przy lepszych uwarunkowaniach rynkowych może szybko odzy-

skąć utraconą część rynku. Spadek konsumpcji gazu skroplonego, następujący obecnie szybciej niż spadek importu gazociągami, wynika ponieważ z istoty kontraktów i sposobów zakupu na tym rynku. Rynek LNG dopuszcza dużą większą elastyczność w zakresie dostosowania wolumenu zakupu do potrzeb importera. Umożliwia to co najmniej rynek spot. Większe korporacje i spółki skarbu państwa w UE mogą przekazać „chude lata” skroplonego gazu naturalnego i nie wstrzymywać inwestycji - widać to na przykładzie

projektów realizowanych obecnie w na terenie Unii Europejskiej. Infrastruktura LNG to elastyczność. Tym niemniej jednak, los LNG w dużym stopniu zależy także od popytu na gaz w zjednoczonej Europie i działań regulatorów na szczeblu ogólnoeuropejskim i państwowym.

Zespół Redakcyjny LNG Snapshot

LNG dominującym tematem na konferencji „Bezpieczeństwo energetyczne na wspólnym rynku energii UE” w Rzeszowie

LNG wzmacnia poziom bezpieczeństwa energetycznego w Polsce. Pozycja Polski ulegnie zmianie z kraju uzależnionego od jednego kierunku dostaw w kraj o zdywersyfikowanej strukturze koszyka gazowego. Te wnioski można wysnuć z wypowiedzi prelegentów zaproszonych na konferencję Bezpieczeństwo energetyczne na wspólnym rynku energii UE, która odbyła się 28 kwietnia br. na Politechnice Rzeszowskiej. Konferencja była transmitowana na żywo w internecie, a zapis paneli zostanie już wkrótce udostępniony online.

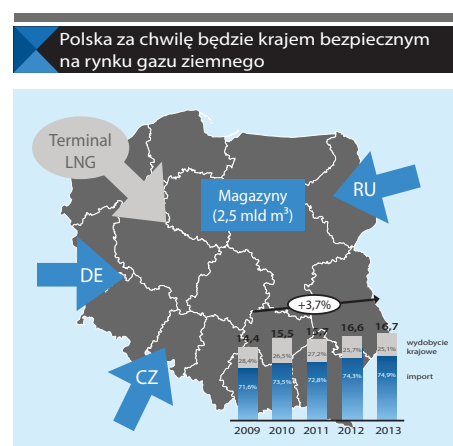
Konferencja w Rzeszowie zgromadziła wiele osób, które na co dzień zajmują się rynkami energii oraz wieloaspektowo zagadnieniami bezpieczeństwa energetycznego w Polsce. Jako prelegenci wystąpili między innymi Marcin Korolec, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska, Ireneusz Łazor – Prezes Towarowej Giełdy Energii SA, Piotr Kasprzak – członek zarządu z Hermes Energy Group SA., Aleksander Zawisza z Polskiej Akademii Nauk, czy też Robert Zajdler z Politechniki Warszawskiej. Konferencja łączyła w osobach prelegentów środowisko biznesowe z naukowym oraz stanowiła platformę wymiany myśli o rynkach energii w Polsce. Jednym z głównych aspektów poruszanych podczas spotkania był rynek gazu ziemnego oraz bezpieczeństwo Polski w kontekście nowych inwestycji w infrastrukturę odbiorczą oraz przesyłową.

Naturalnie, inwestycja w polski terminal LNG oraz zmiana polskiej sytuacji na europejskim rynku gazu ziemnego przeplatała się w wielu panelach i w sze-

regu wypowiedziach. Jednoznacznie wskazywano na jej strategiczny charakter na polskim rynku gazu ziemnego. Terminal LNG zmienia postrzeganie Polski w oczach dominującego dostawcy gazu na rynek polski. Doświadczenie pokazuje, że na zdyswersyfikowanych rynkach Gazprom wykazuje dużo wyższy zakres elastyczności, niż ma to miejsce w przypadku rynków, których zależność od dostaw jest wysoka lub bliska 100%. Pokazały to choćby relacje Gazpromu z Litwą, która uruchomiła swój terminal pod koniec ubiegłego roku.

Dzisiejszy rynek LNG jest rynkiem globalnym. W każdym ze zdefiniowanych siedmiu regionów dostawy bądź eksport skroplonego gazu ziemnego stanowią mniej lub bardziej znaczny element rzeczywistości rynku gazu ziemnego. Europa stanowi obecnie drugi największy rynek zbytu na świecie. Polska, stając się częścią globalnego rynku LNG, całkowicie zmienia swoją pozycję w zakresie bezpieczeństwa energetycznego. Połączenia międzynarodowe pozwalają już dzisiaj sprowadzać gaz ziemny na stosunkowo dużą skalę z Niemiec i Czech. Krajowa produkcja gazu ziemnego pozwala zaspokoić potrzeby konsumpcyjne w co najmniej 25%, zaś magazyny umożliwiają zabezpieczenie przed szokami podażowymi w ok. 16% rocznej konsumpcji paliwa. Otwarcie terminalu w Świnoujściu umożliwi zakupy gazu ziemnego odpowiadające mniej więcej 30% rocznego zapotrzebowania. Mimo tego, że w połączeniach z Niemcami i Czechami doprowadzany będzie gaz ziemny także pochodzący z Rosji, stroną umowy są podmioty z Unii

Europejskiej. Zmniejsza to znacznie ryzyko kontraktowe. Jako ryzyko wskazano jednak na konferencji możliwość przejęcia realizacji kontraktu przez dostawcę stanowiącego usługi na rzecz kontrahenta. Sytuacja taka ma obecnie miejsce w Czechach. Gaz ziemny zakontraktowany przez czeską spółkę z norweskim eksporterem realnie dostarczany jest z Rosji. Należy jednak mieć świadomość, że odpowiedzialność za dostawę gazu ziemnego spoczywa na stronie umowy, a zatem bez względu na podmiot

dostarczający to norweska strona zobowiązana jest do wykonania postanowień umownych.

Zasadność funkcjonowania terminalu LNG ze względów bezpieczeństwa nie budziła wśród panelistów i słuchaczy wątpliwości. Należy jednak mieć świadomość, że przed Polską stoi obecnie zadanie maksymalnego zagospodarowania potencjału, jakie daje uczestnictwo w rynku LNG. Wskazano na szerszą możliwość zgazyfikowania polskich powiatów, uczestnictwo w innowacyjnych rynkach transportu morskiego i lądowego opartego na napędzie LNG oraz perspektywę dla biznesu z otoczenia nowych technologii opartych na gazie skroplonym. Zwiększenie udziału w technologiach opartych na LNG będzie stymulowało wzrost zapotrzebowania na to paliwo. Konkurencyjny polski rynek gazu ziemnego jest jeszcze we wczesnej fazie rozwoju. Rynek LNG to także możliwość zakupu paliwa z alternatywnego źródła. LNG to możliwość doprowadzenia gazu ziemnego do miejsc, do których nie był on do tej pory doprowadzany. LNG to w końcu możliwość zaistnienia na Morzu Bałtyckim jako dostawca paliw dla międzynarodowego transportu morskiego. Konieczne jest jednak podjęcie szeregu przedsięwzięć na polskim rynku poczynając od promocji badań i rozwoju w sektorze gazowym, a skończywszy na regulacjach promujących zużycie gazu ziemnego w gospodarce.

Marcin Gałczyński

- Redaktor Naczelny LNG Snapshot

Międzynarodowy handel gazem ziemnym w 2013 r. (mld m³)

